

СТ А Н О В И Щ Е

От доц. д-р Иванка Стоянова Маноилова

Университет за национално и световно стопанство

Катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“

Относно: дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление /икономика на транспорта/“

Автор на дисертационния труд: Калинка Емилова Боянова

Тема на дисертационния труд „Насоки за подобряване управлението на транспортни проекти“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 101 от 18.01.2021г. на В.и.д.Зам.ректор по НИД на УНСС

Информация за докторанта

Докторантът е в задочна докторантура на обучение финансирано от държавата в катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ при УНСС по научна специалност „Икономика и управление/икономика на транспорта/“ съгласно Заповед на Ректора на УНСС №498 от 17.03.2016 г. със срок на обучение от 23.02.2016г. до 23.02.2020г.

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Основната изследователска теза ,формулирана от автора в дисертационния труд, че за успешното управление на транспортните проекти в България , основен фактор е ефективното приложение на резултатите от критичния анализ на политическите рискове и реализираните международни проекти с българско участие, с приоритет на организационно технологичните фактори.

Структурирането е в увод, три глави и заключение , с основен текст 147 стр., 55 фигури и 13 таблици. Използвани са 77 литературни източници, от които 22 източника са на латиница.

В увода са определени обекта и предмета на изследването. За постигането на основната цел са конкретизирани и задачите за реализирането ѝ.

В първа глава авторът разглежда теоретични аспекти на системния подход при изследване на транспортните проекти. Извършен е литературен обзор на понятийния апарат „световна система“ и „модел на социалната система“. Предложена е систематизация на факторите. Отделено е място и на „органичния „ модел на управление.

Посочена е необходимостта от стратегически подход при управлението на проектите в условията на смяна на парадигмата и високата степен на неопределеност.

Във втора глава авторът отразява използваната методика за експертна оценка и влиянието на експертността върху оценката на риска при управлението на проекти в транспорта.

Систематизирани са факторите за проектиране и изграждане на транспортно-логистични системи. Извършен е вътрешно факторен корелационен анализ, като за най-значим е посочен политическия риск. За да се характеризират междуфакторните връзки е извършен анализ и систематизиране с отчитане резултатите от самостоятелно емпирично проучване на данни от набор на променливи показатели.

В трета глава авторът представя анализирани енергийни проекти „Син поток”, „Южен поток” и „Турски поток”. В тази връзка е посочено, че при осъществяването на транспортни проекти за доставка на енергоносители значително е затруднено отчитането на рисковете и съответните последици. Отчитането на политическите и икономическите съображения затруднява анализа, проектирането и изграждането на транспортните съоръжения за енергийния сектор.

Разгледана е същността и възможните предпоставки за осъществяване на проекта „Един пояс-един път”, представен в различни варианти, който е ключов за промените в системата на международните икономически отношения.

На тази база са очертани и възможностите за включване на България за развитие на посочените проекти през територията ѝ.

Предложен е и вариант за включване на България в глобален инфраструктурен проект чрез Черноморска свободна икономическа зона. Със създаването на такава зона се разкриват възможности за изграждането на голям логистичен център. Същността на такъв проект е с международно значение и изисква ангажираност на държавно и Европейско равнище.

В заключението авторът конкретизира, че всеки значим транспортен и транспортно-енергиен проект на територията на България се вписва в международен контекст. В тази връзка геополитическата роля на България е завършване строителството на „Южен поток”. Акцентира се и върху обстоятелството, че досегашните проекти за управление на транспортните и транспортно-енергийни проекти в България трябва да се допълват в по-голяма степен с оценка и анализ на политическия риск.

Оценка на получените научно-приложни резултати и приноси в дисертационния труд

Авторът на дисертационния труд в процеса на решаване на задачите при изследването, които са в контекста на основната цел е използвал конкретни теоретико-методологически подходи за дефиниране на понятия и фактори и тяхното систематизиране при изследваната проблематика.

Извършен е анализ и собствени разчети при оценката на риска на най-значимите рискови фактори при управление на транспортните проекти.

Дефинирани са и крупни транспортно-логистични проекти.

От изложената проблематика в дисертационния труд считаме, че по-значими резултати с приносен характер са както следва:

1. Последователно и задълбочено е разработена теоретико-методологическата характеристика на системния подход при изследване на транспортните проекти. Дефиниран е понятийния апарат, използван при изследваната проблематика.
2. Извършен е анализ за развитието на различните поколения проекти, променящи управлението си в съответствие с промяната на парадигмата. В тази връзка е предложението за съчетаване на „бюрократичен“ и „органичен“ модел, със значимост за намиране на пътища за реализирането на целта.
3. Подробен и целенасочен е анализа в собствените разработки на автора за отчитане и оценка на риска при управлението на проекти в транспорта. При извършения корелационен анализ са ранжирани и най-значимите фактори, определящи риска при управлението на транспортните проекти, като присъствието на факторите в областта на геоикономиката и геополитиката.

Авторефератът отразява резултатите от работата на докторанта в областта на обсъжданата проблематика.

Представени са 5 публикации по проблематиката на дисертационния труд, четири от които са включени в изложението на съдържанието на труда, а една е одобрена за печат през 2021 г.

По представения дисертационен труд могат да се направят следните **бележки и препоръки**:

1. По структурирането на дисертационния труд. Разширен е обхвата на изследваната проблематика. В заглавието и визирано **„управление на транспортни проекти“**, докато при формулирането на целта и обекта на изследване е посочено, че изследваната област е същността и спецификата на **„управлението на транспортните и енергийни крупни проекти“**, потвърдено от изложението в дисертационния труд.
2. Да се прецизира направения извод в глава първа относно твърдението на автора, че е изяснена същността и спецификата на икономическата, енергийната, екологичната, експлоатационната и социална ефективност и дефиниране на показатели, с които могат да бъдат измерени.
3. За оценките на рисковете при управление на проекти в транспорта не е ясно кои са наблюдаваните „30 фактора“ /т.1.2./, като се има предвид избора на пет основни групи фактори за наблюдение.
4. Липсват приложения към дисертационния труд, за да се добие по-реална представа за използваната информационна база за извършените от автора анализи и получените резултати.
5. Целесъобразно е да се внесе повече яснота и по отношение на Балкански поток, като част от газопровода Турски поток и интерконектора с Гърция.

В заключение , независимо от направените бележки и препоръки, изразявам **положително становище** относно представения за защита дисертационен труд на докторант Калинка Емилова Боянова.

Предлагам на Уважаемото научно жури **да присъди** образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление /икономика на транспорта/“ на Калинка Емилова Боянова.

София, 18.02. 2021 г.

Член на журито:

/доц. д-р Иванка Маноилова/